

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Uredništvo za Trst:
Ulica Valdirivo 35/II., Tel. 29210

Poštno ček. račun: štev. 9-12410
Cena: Posamezna štev. L 20
Naročnina: Mesečna L 85
Za inozemstvo: Mesečno L 150

Leto III. - Štev. 19

Gorica - 10. maja 1951 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Naša nezmotljiva učiteljica

Binkoštni praznik je rojstni dan Kristusove cerkve. Na ta dan so prejel apostoli sv. Duha, ki je razsvetlil njih razum, utrdil njihovo voljo ter jim dal dar jezika, da bi šli ter oznanjali Kristusovo blagovest vsem narodom. To nalogo je vršila Kristusova cerkev od svoje ustanovitve skozi vsa stoletja do današnjih dni in vršila jo bo do konca sveta. S svojim vzvišenim delom je prenovila svet in ga še vedno prenovlja.

Težko je bilo to delo. Tisoči in stotisoči so darovali svoje življenje, da bi izpričali resničnost Kristusovega nauka ter mu pripomogli do zmage. Zgodovina Kristusove cerkve je pisana s krvjo, pa ne s krvjo, ki naj bi jo bila ona prelivala, ampak s krvjo njenih otrok, ki so za svoje versko prepričanje prenašali najhujša preganjanja ter umirali kot nedolžna jagnjeta.

Kako žalostne so bile razmere, ko je nastopila Cerkev svojo zmago: slavno pol! Človeštvo je tavallo v najhujši temi nevere in malikovalstva. Res je sicer, da so se nekateri pogani zavedali, da mora bivati nad nami neko višje bitje, a kaj ko se s svojim razumom niso mogli prikopati do čiste resnice. Ogromna množica priprostega ljudstva se je pogreznila v vedno hujše in ostudnejše malikovanje. Niti tedaj najbolj kulturna naroda Grkov in Rimljanov, ki sta dala človeštvu Sokrata, Platona, Aristotela, Cicerona in nesteto drugih globokih mislecev, nista mogla najti poti, ki bi ju pripeljala do Resnice in Prave.

Če bi bilo že v verskem oziru tako žalostno, kako obupno je moralo biti šele v npravnem oziru! Človeštvo je bilo vdano najhujšim strastem, o kakšnem čednostnem življenju ni moglo biti govora, še celo templji poganskih bogov so bili ognjišča in ketišča najhujših pregreh. In kaj naj rečemo o tedanjih socialnih razmerah, ko je več kot polovica človeštva vzdihovalo v suženjskih verigah? In kako globoko je padlo družinsko življenje in kako poniževalno je bilo stališče žensk! Pri orientalskih narodih je vladalo množično spolno razvajanje, v Sparti so imeli celo skupnost žena, med tem ko je bila pri Rimljanih razporejena nekaj čisto vsakdanjega. Tako globoko je zašlo človeštvo, ki ni poznalo pravega Boga in ki ni bilo še deležno Kristusovega nauka in njegovega odrešenja.

In v teh naravnost obupnih razmerah je nastopila Kristusova cerkev. Prinesla je človeštvu luč Kristusovega nauka, poučila ga je, da biva nad nami le en, neskončno popolni Bog, kateremu ni mogoče služiti z grehom, ampak le s čednostnim in svetim življenjem. Z resnico svojega božjega nauka je začela razganjati temo nevere, z milostjo svojih nadnaravnih sredstev je začela dvigati človeštvo iz moralnega močvirja, v katero je bilo zašlo. Razpadle so verige suženjstva, ženstvo se je dvignilo iz svojega ponižajočega stanja, v družinskem in v javnem življenju je zavladal Kristusov duh, človeštvo je zasijala nova doba.

Seveda se ta prerod človeštva ni izvršil od danes do jutri in tudi ne brez bojev, trpljenja in žrtv. Že takoj v začetku je morala sv. Cerkev izbojevati nad vse krvav boj s tedanjimi poganskimi rimsko državo. Tisoči kristjanov so izgubili pri tem svoje življenje, skoro 300 let se je morala skrivati sv. Cerkev po katakombah, a slednjič je vželo tudi zanj sonce prostosti in miru.

Toda ta mir ni trajal dolgo. Na-

stopili so novi sovražniki, razni krivoverci, ki so malicili in potvarjali Kristusov nauk in ki bi bili Cerkev, ako bi ne bila božja ustanova, gotovo uničili.

Sledili so novi udarci. Grški vzhod se je radi napuha carigraskih patriarhov odcepil od rimske cerkve ter potegnil v teku stoletij še druge vzhodne narode v razkol. V 16. stoletju je Martin Luter s svojo novo krivo vero odtrgal skoro vse severne evropske narode od Kristusove cerkve. Kmalu potem je prešušni angleški kralj Henrik VIII. s silo in terorjem prisilil svoje državljane k odpadu od Rima.

In koliko je še drugih bojev, ki jih je morala izbojevati Cerkev! Boriti se je morala skozi vsa stoletja zoper zmoto in krivo vero, zoper vsemogočnost države in samovoljo raznih vladarjev, zoper brezverstvo 18. in 19. stoletja in bori se tudi danes zoper najhujšega svojih sovražnikov, zoper brezbožni komunizem.

Komunizem je v resnici najhujši izmed vseh dosedanjih sovražnikov Kristusove cerkve. Vsako dosedanje krivoverstvo je tajilo le eno ali drugo versko resnico, komunizem jih taji popolnoma vse. Komunizem je popolno zanikanje vsega krščanstva. Vero smatra za praznoverje in strup, krščanske moralne resnice za produkt sedanjega kapitalističnega reda. Komunizmu niso niti naravne pravice svete. Ko bi komunizem zavladal po celem svetu, bi padlo človeštvo v hujše verske, moralne in socialne razmere, ki so vladale, predno je prišel Kristus na svet.

Toda to se ne bo zgodilo. Za to nam je porok zgodovina kat. cerkve, ki je iz vseh svojih bojev izšla vedno kot zmagovalka. Porok so nam Kristusove besede, s katerimi je obljubil apostolom, da bo z njimi in z njihovimi nasledniki do konca sveta. Porok nam je sv. Duh, ki je na binkoštno nedeljo prišel v podobni ognjenih jezikov na apostole in ki Kristusove cerkve tudi v bodočnosti ne bo zapustil.

P.

Ožje volitve v Avstriji

Preteklo nedeljo so se vršile v Avstriji volitve za državnega predsednika, ki bi morale dati državi njenega poglavarja. To je bilo prvič, da je šlo ljudstvo samo na volišče, da si izvoli predsednika, kajti do sedaj ga je vedno volil parlament. Udeležba pri volitvah je bila obvezna, zato je število volivcev zelo visoko. Vendar pa ni noben kandidat dosegel absolutne večine, kot zahteva ustava za izvolitev predsednika pri prvem glasovanju. Največ glasov je dobil kandidat ljudske (Volkspartei) Henrik Gleissner, za katerega je glasovalo en milijon 725 tisoč volivcev; za njim pride socialistični kandidat Koerner, ki je dobil en milijon 682 tisoč glasov; na tretjem mestu je komunistični kandidat Gottlieb Fiala, ki je odnesel okrog 200 tisoč glasov. Precej se je uveljavil tudi nacistični kandidat. Ker ni torej nihče izmed kandidatov dosegel absolutne večine, bodo morali Avstriji še enkrat na volišče v nedeljo 27. maja, da odločijo v ožjih volitvah med Gleissnerjem in Koernerjem, ki sta nabrala največ glasov. Oni izmed

teh dveh, ki bo dobil največje število oddanih glasov, bo novi predsednik. Nekateri računajo, da bo to Gleissner, kandidat ljudske stranke, ker so mu naklonjeni nacisti. Zgodilo bi se pa lahko tudi obratno. Odločevali bodo oni volivci, ki so zadnjič dali svoj glas manjšinskim listam.

Zadržanje koroških Slovencev pri zadnjih volitvah je bilo tako, da so glasovali belo, to je za nobenega kandidata, ker jim nobena stranka ni hotela dati zagotovil, da bo ščitila njihove narodne pravice. To je bilo od koroških Slovencev edino modro. Vendar nam še ni znano, kako so se v nedeljo odrezali.

Nov posvet kominforma

V Pragi so pretekle dni praznovali obletnico zasedbe češke prestolnice po sovjetskih četah dne 5. maja 1945. Ob tej priliki so priredili velike slavnosti, katerih so se udeležili tudi predstavniki iz Moskve in drugih kominformističnih držav. Na čelu sovjetskega odposlanstva sta bila maršal Konjev in pa namestnik zunanjega ministra Zorin. Taki visoki sovjetski obiski v tujih prestolnicah so bili v preteklosti vedno znamenile velikih novosti. Zato trdijo nekateri, da se je v Pragi vršil nov posvet kominforma, vendar se to z gotovostjo ne da še trditi.

Volilna kampanja v Italiji

V zadnjem tednu je priprava na občinske volitve zajela že vso politično javnost v Italiji; že vse stranke so jo uradno otvorile s političnimi govori glavnih svojih voditeljev. Pri demokristjanih ima glavno besedo De Gasperi, ki gre vsako nedeljo ali praznik kam ven iz Rima v kako večje mesto držati volilne govore. Pomagajo mu tudi drugi demokristjanski voditelji, zlasti tajnik Gonella in pa notranji minister Seelba, ki je še vedno najostrejši govornik zoper socialkomuniste. Pri tem v Rimu ne pozabijo na Gorico ter pošiljajo k nam skoro vsak teden kakega odličnejšega politika, da drži govore. Tako sta prišla minister Togni, preteklo nedeljo pa on. Elsa Conci iz Trenta. Vsi pa se za govore najraje poslužujejo dvorane v Trgovskem domu, katerega so Slovenci zgradili, a so si ga Lahi krivično prisvojili.

Notranja politika pa kljub predvolilni mrzlici nosi pečat ostrih mezdskih sporov med državo in njenimi nameščenci. Ti namreč čutijo, da so plače znatno prenizke v primeru s sedanji cenami in pa v primeru s plačami v privatnih podjetjih. Zato gre stremenje vseh treh sindikalnih organizacij za tem, da se plače dvignejo in sploh izboljšajo življenjske razmere državnih nameščenec. Vseled tega so napovedali in tudi že imeli vrsto stavk, ki so jih izvršili profesorji dvakrat po 24 ur, uradniki na ministrstvih, železničarji, bančni uradniki itd. Sedaj pa grozijo s splošno stavko vseh nameščenec, katere bi se morali udeležiti tudi učitelji.

Vlada je nasproti temu mezdnemu gibanju zavzela razumevajoče

stališče, a vendar pravi, da ji ni mogoče takoj ugoditi zahtevam po zvišanju plač, ker bi zašla v prehudo finančne težave. Zato je zagrozila s kaznimi zoper svoje uradnike, če bi ne sledili njenim ponudbam. Tako se je zgodilo v Rimu na ministrstvih, da so že nastopili s kaznimi zoper one vodilne uradnike, ki so stavkali. Razlog, zakaj vlada ne-če trenutno ugoditi zahtevam svojih uslužbencev, je težak finančni položaj, v katerem se nahaja. Saj trdijo, da predvideva novi finančni proračun od celotnih državnih dohodkov, ki znašajo 1450 milijard lir, za 1100 milijard izdatkov samo za plače nameščenec in upokojenec ter za obresti in odplačilo notranjih dolgov. Vsekakor se iz teh števil vidi, da položaj ni prijeten za vlado, a prav tako ni prijeten za državne uslužbence.

Ker se vladi zdi le prehudo, da se ji upirajo uradniki, je sklenila, da čimprej izglasuje zakon o stavkah, s katerim bo pravica stavkanja močno omejena, posebno še za državne nameščence. Ti morajo torej močno hiteti, če hočejo še pravočasno stavkati.

Potres na otoku San Salvador

Na otoku San Salvador je te dni razsajal hud potres. Dve mesti sta deloma porušeni. Ponesrečenci leže pod razvalinami. Med prebivalstvom vlada huda panika. Ljudje mrzlično zapuščajo mesta in beže na odprta polja.

Skoda se ni ugotovljena. V vsakem slučaju pa je ta potres eden izmed najbolj katastrofalnih v poslednjih desetletjih. Točnejših poročil svetovna javnost do danes še nima.

Na sestanku so sklenili, da bodo začeli izvajati delno blokado kitajskih pristanišč. Tako zadržanje javnega mnenja v Združenih državah in v Lake Successu je vplivalo tudi na londonsko vlado, ki je prepovedala izvoz vojaško koristnih surovin v rdečo Kitajsko. Ni pa prepovedala vsakršnega trgovanja z njo, ker se boji za gospodarsko življenje Hong Konga, ki živi predvsem od trgovanja s kitajskim zaledjem, in pa iz strahu, da bi taka popolna blokada pomenila začetek sovražnosti z rdečo Kitajsko.

Na korejski fronti je bilo v preteklem tednu zopet zatišje. Ofenziva za Seul, ki so jo nekateri napovedali z vso sigurnostjo za prvi maj, se ni niti začela. Nasprotno poročajo, da so se komunisti na raznih krajih celo umaknili. Zakaj? Težko je reči.

Volivci pozor!

Pri občinskih volitvah pozivamo vse naše čitatelje — volivce, da naj ne gledajo na osebnost posameznikov — kandidatov, temveč samo na stvar kot celoto. Čuli smo namreč, da skušajo ponekod nekateri naši nasprotniki spraviti v slabo luč naše posamezne kandidate. Pri volitvah tudi ne smejo priti v poštev osebna sovražstva, ki bi samo škodovala stvari kot taki. Pred očmi naj nam bo samo korist naše skupne stvari. Pišemo to, da se bodo znali naši ljudje pri volitvah ravnati na to, da bodo ostali složni v borbi za pravično stvar.

Volivci, poskrbite za osobne izkaznice!

Komurkoli preteče okrog volitev ali celo popreje osebna izkaznica, naj jo takoj obnovi, kajti v nasprotnem primeru bi bil njegov glas za nas izgubljen.

Zlasti pri deželnih volitvah moramo skrbno paziti na vsak naš glas, kajti le tako bomo svetu svobodno dokazali, da biva na Goriškem slovenska narodna manjšina, ki terja svoje pravice.

Zakaj Eisenhower ni prišel v Trst

Nedavni obisk generala Dwighta D. Eisenhowerja v severni Italiji je dal povod za ugibanja, da bo obiskal tudi Trst in za razne govorice zakaj ni obiskal Trsta.

Resnica je, da ta obisk sploh ni bil v načrtu in da v sedanjih okoliščinah tudi ni nikakega razloga, da bi general Eisenhower obiskal Trst. General Eisenhower je prišel v severno Italijo, da bi osebno videl opremo, vežbanje ter moralno čest, katere je italijanska vlada postavila pod njegovo poveljstvo kot prispevek Italije k enotni evropski vojski. Hotel se je tudi prepričati o tem, kako italijanska vojska in mornarica uporabljata moderno orožje (topništvo ter letala vrste Thunderbolt in Mustang), ki jih je Italija pred kratkim dobila od Združenih držav na osnovi načrta za vzajemno obrambno pomoč.

V zvezi s tem je ameriški dnevnik »New York Times« poudaril, da je general Eisenhower prišel v Italijo kot poveljnik držav atlantske zveze in ne kot ameriški general. Ameri-

ško vojaštvo, ki je v Trstu, se nahaja tukaj pot posadka Svobodnega tržaškega ozemlja v imenu Združenih narodov in zato ni del enotne evropske vojske.

Mac Arthur zagovarja svoje delo

Združeni komisiji za zunanje zadeve senata in poslanske zbornice v Washingtonu sta začeli velika zasliševanja o vodstvu zunanje politike Združenih držav na Daljnem Vzhodu in o poteku korejskega spora. Prvega so zaslišali generala Mac Arthurja, ki je na dolgo in široko odgovarjal na postavljena mu vprašanja. Generalu je šlo za to, da prepriča zbrane senatorje in poslance o pravilnosti svojega gledanja na vprašanja v zvezi s korejsko vojno. V kratkem je njegovo gledanje sledeče: dovoli naj se bombardiranje sovražnikovih postojank v Mandžuriji, začne naj se z blokado kitajskih pristanišč in pa uporabijo naj se čete generala Čangkajšeka proti Mao Ce Tungu. Ko so generala vprašali, ali bi tako postopanje ne povzročilo ruskega posega v vojno, je Mac Arthur odgovoril, da se po njegovem mnenju tega ni bati.

Za Mac Arthurjem je ista komi-

sija začela z zasliševanji vojnega ministra Marshalla in poveljnika glavnega stana generala Bradleyja, ki sta nasprotno zagovarjala stališče vlade, kateri je ves čas šlo predvsem za to, da se spor na Koreji ne razširi. Kdo izmed obojih ima prav, je težko reči. Svoj prav ima Truman z vlado, ki se boji tretje svetovne vojne in bi želel vse storiti, da se ta prepreči. Svoj prav ima pa tudi general Mac Arthur, ki ve, da dalj časa traja spor na Koreji, večja je nevarnost za zapletljajanje, in da je zato najbolje čimprej to nevarnost odstraniti. Pogumna operacija se njemu zdi za ta namen še najprimernejša. Posledica Mac Arthurjevih govorov je, da se v ameriški javnosti opaža zadnje čase, kako postajajo vedno bolj bojeviti in odločni, kar ima svoj vpliv tudi na vlado. Zato je ta pri Združenih narodih poskrbela za sestanek odbora za vojaške sankcije zoper Kitajsko.

BINKOŠTNA NEDELJA

Iz svetega evangelija po Janezu.
(Jan 16, 23-31)

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: *Ako me kdo ljubi, bo moja beseda spolnjevala; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala. Kdor me ne ljubi, mojih besed ne spoštuje. In besede, ki jih slišite, niso moje, ampak Očeta, ki me je poslal. To sem vam razodel, ko sem bil pri vas: Tolažnik sveti Duh pa, ki ga bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal. Mir vam zapustim svoj mir vam dam; ne kakor daje svet, ga vam jaz dam. Vaše srce naj se ne vznemirja in ne plaši. Slišali ste, da sem vam rekel: »Odhajam in pridem k vam.« Ko bi me ljubili, bi se bili razveselili, da grem k Očetu, zakaj Oče je večji od mene. In zdaj sem vam povedal, preden se zgodi, da boste verovali, ko se zgodi. Ne bom več veliko govoril z vami, zakaj vladar tega sveta prihaja, pri meni sicer nima nič; vendar da svet spozna, da ljubim Očeta, in da tako delam, kakor mi je naročil Oče.*

□

Verniki apostolske dobe so bili sami priče sadov prvih krščanskih binkošti. Sami so videli čudeže svetega Duha, ki je po njih rasla Cerkve. Zato je naravno, da so binkoštni praznik začeli obhajati že v apostolski dobi.

Pomen binkoštnega praznika je trojen. Binkošti so v prvi vrsti vsakoletni zgodovinski spomin prihoda svetega Duha na opostole v Jeruzalemu. Sveti Duh je prišel ob silnem šumenju, da je tako označil svojo nepremagljivo, vsemogočno moč. V podobi ognja je razodel bistvo svoje osebnosti, ki je oseba ljubezen med Očetom in Sinom. In z obliko jezika je nakazal dar jezikov in drugih milosti, ki jih deli vernikom.

Ob tem prihodni je dozorela za Cerkve prva velika nadnaravna žetev. Po Petrovem govoru se je dalo krstiti tri tisoč Judov. Prve binkošti so tako postale rojstni dan Cerkve. Odslej ji je sveti Duh duša, ki jo oživlja, vodi, uči in varuje

zmot. Tako Cerkve obstoji, živi in se razvija v moči svetega Duha.

Končno so binkošti praznik tiste svetega Duha, ki skrivnostno deluje v duši vsakega kristjana. Vsaka duša je svet zase, ki ga oblikuje sveti Duh, če ne najde nasprotovanja. V duši je večkrat zmešnjava, iz katere ne vidimo rešitve — sveti Duh pa zna vse urediti. — Slikar ima pred seboj na deski cel kup najrazličnejših razmazanih barv. Nobene lepote ne vidimo na njih. Pa vzame čopič v roke in začne barve prenašati na papir ali platno in pred našimi očmi nastaja lepa podoba. — Podobno deluje sveti Duh. V srce nam vlija nezadovoljstvo nad samim seboj, vzbuja hrepenenje in kesanje, željo po popolnejši. To so male, drobne črte božjega Umetnika, ki v naši duši slika božjo podobo.

Da bo pa sveti Duh res lahko deloval v srcu, ne sme od naše strani manjkati dobre volje. »Ako kdo mene ljubi, bo moje besede izpolnjeval, in moj Oče ga bo ljubil, in bomo k njemu prišli in pri njem prebivali.« uči Jezus. Če znamo poslušati božji glas, potem bo sveti Duh v nas gradil in snoval krepstnega in poštenega človeka.

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SI DANAŠNJI DAN SRCA VERNIH PO RAZSVETLENJU SVETEGA DUHA UČIL, DAJ NAM, DA BOMO V ISTEM DUHU SPOZNALI, KAJ JE PRAV. IN SE VEDNO VESELILI NJEGOVE TOLAŽBE.

Koledar za prihodnji teden

- 13. maja. NEDELJA. BINKOŠTI. Prihod svetega Duha; Robert Belarmin, cer. u.
- 14. PONEDELJEK. Binkoštni ponedeljek, nezapovedan praznik. Bonifacij, muč.
- 15. TOREK. Zofija, mučenica.
- 16. SREDA. Kvatre; Janez Nepomuk, mučenec spovedne molčnosti.
- 17. ČETRTEK. Pashal Bajlonski spozn.
- 18. PETEK. Kvatre; Venancij, škof.
- 19. SOBOTA. Kvatre; Peter Celestin, p.

Iz življenja Cerkve

Kongres Holandskega družinskega gibanja

Nedavno sta Holandska kat. zveza in Flamsko kat. družinsko gibanje organizirala v Boss-le-Due kongres, ki se je bavil z družinskim vprašanjem. Namen kongresa je bil namreč, propagirati papežev nauk o katoliški družini, nauk, ki stremi za tem, da se upostavi zdravo družinsko življenje in se za odstranijo vse ovire in med temi tudi tiste, ki bi utegnile družinam v fiskalnem in gospodarskem oziru škodovati.

Na kongresu so poudarili govorniki razne misli. Tako je J. van Meergeren izjavil, da ima družina pravico do podpore od strani raznih socialnih ustanov, pravico do lastnega ognjišča in do zadostnih dohodkov, do zmanjšanja direktnih davkov in šolskih taks, kakor tudi do zmanjšanja cen za plin, vodo in električno luč.

Flamski govornik A. Verbiest je govoril o zakonu kot božji ustanovi, ki omogoča obstoj in nadaljevanje Cerkve, ki je nerazdružljiv in ki mora tak tudi ostati. Katoliški zakon daje sinove Cerkvi in državi in ravno množestvilne družine so tiste, ki vzgajajo najbolj nesebične in najbolj delavne člane človeške družbe.

Gd. Mia Terlingen-Luecher je opozorila na nevarnosti, ki pretijo dandanes družinam in ki so v prvi vrsti: zakonska nezvestoba, pomanjkanje ljubezni, hlepenje po uživanju, revščina, slaba stanovanja, razporeke, omejevanje rojstev in propagandna za poligamijo (mnogoženstvo).

Ivan Derks iz Amsterdama je govoril o namenih, ki jih je imel Bog z ustanovitvijo družine in ki jih mnogi podcenjujejo. Imeti mnogo otrok, je socialna zasluga prve vrste, ki jo je treba tudi v socialnem skrbstvu upoštevati.

smrt. Nato so opustošili misijonsko postajo ter odnesli med drugim tudi kelih, ki so ga rabili potem pri svojih poganskih obredih.

Letos je potomec atakpamskih poglavarjev Bernard Atakpa postal duhovnik ter daroval svojo prvo daritev. Te prve sv. maše se je udeležilo veliko domačinov, ki so darovali ob tej priliki novomašniku lep kelih z namenom, da zadostijo vsaj nekoliko za bogoskrbnost in krivico, izvršeno od njihovih očetov pred 65 leti.

Kitajska izganja kat. misijonarje

Iz Tokja poročajo, da je bilo v prvih mesecih tekočega leta izgnano iz Kitajske nič manj kot 200 kat. misijonarjev. Samo na dan 12. aprila je prišlo v angleški Hong Kong 29 misijonarjev duhovnikov. Zelo pogostoma se zgodi, da dobijo izgnanci le nekaj ur na razpolago, da se pripravijo za odhod. Mnogi izmed njih so radi slabega ravnanja s strani komunistov telesno in živčno izčrpani. Sovražnosti napram katoliški Cerkvi so od konca preteklega leta vedno hujše in čeravno ne teče še kri, je preganjanje skrajno nečloveško, ker stremijo kitajski komunisti z vsemi silami za tem, da bi katoliško Cerkve na Kitajskem popolnoma uničili.

Kongres ameriških učiteljev

V Clevelandu se je vršil nedavno od tega 48. kongres kat. učiteljev. Kongresa, ki je trajal štiri dni in na katerem so razpravljali o človeških pravicah in vzgoji, se je udeležilo poleg obeh škofov iz Clevelanda in Buffala okoli 9.000 učiteljev in cela vrsta odličnih poznavalcev verskih, socialnih in šolskih problemov. Vsi predavatelji so poudarili potrebo, da je treba v moderni šoli vse bolj upoštevati moralna in socialna načela krščanske vere. Generalni prokurator J. Howard McGrath je v za-

ključnem govoru izrekel tudi sledeče besede: »Če ne pride od tega, da bo pri sestavljanju načrta za mir imela besedo tudi vera, ne bo mogoče zagotoviti pravega miru.«

Katoliško učiteljstvo v Belgijem Kongu

V Belgijem Kongu obiskuje nekako milijon krščanskih in poganskih otrok katoliške misijonske šole in več kot 20.000 učiteljev skrbi za njihovo krščansko vzgojo. Ti učitelji so prešli začetkom le bolj površno izobrazbo, toda že leta 1917. je bilo ustanovljeno prvo učiteljsko, kateremu sta se pridružili pozneje še dve drugi, kjer dobivajo učiteljski kandidati dobro in temeljito vzgojo.

Ti domači, od misijonarjev vzgojeni učitelji zaslužijo našo polno pohvalo. Akoravno do nedavna le slabo plačani in akoravno bi bili lahko prestopili v druge, vse bolj plačane poklice, so vstrajali kot priprosti učitelji na svojem mestu. Odločili so se raje za pomanjkanje kot za blagostanje, samo da bi mogli podpirati misijonarje pri vzgoji svojih črnih bratov. Le malo jih je bilo, ki so se pustili premagati od želje po večjih dohodkih in ki so prevzeli druge in bolj plačane službe. Toda kdo bi jim to zameril? Od 1918. leta dalje pa so misijonarji vsled vladne podpore v stanu dati učiteljem primerno plačo, zato so pa taki izstopi iz učiteljske službe vse bolj redki postali.

Tudi ne smemo zamolčati krščanskega duha teh črnih domačih učiteljev, saj se je 27 diplomiranih učiteljev oklenilo redovniškega življenja, tako da delujejo sedaj kot domači misijonski bratje. Velika večina ostalih pa si je ustanovilo lepe krščanske družine, ki imajo po 4 do sedem in tudi več otrok. In ravno te družine so bile, ki so dale katoliškim misijonom v Kongu mnogo domačih duhovnikov.

700-letnica v Slovenjgradcu

V Slovenjgradcu so preteklo nedeljo 29. aprila praznovali 700-letnico posvetitve mestne župnijske cerkve. Cerkve je posvečena sv. Elizabeti, tretjerednici sv. Frančiška. Posvetil jo je dne 30. aprila 1251 sam oglejski patriarh Bertold, stric svete zavelnice.

Cerkve, zidana v baročnem slogu, je velika 31x12 m in je gotovo ena izmed najlepših štajerskih cerkva. Pred nekaj leti je bila prenovljena in obogatena z umetniškimi križevim potom, z novimi orglami, z novim krstnim kamnom in stene so obložili s hrastovino. Vlada sama je na svoje stroške obnovila nekaj krasnih slik, stare mojstrovine, ki so sedaj nameščene v cerkvi.

Verniki, ki ljubijo svojo cerkev in jo bolj ko kdaj poprej vneto obiskujejo, so se na praznik pripravili s tridnevno. Na slavnostni dan jutraj ob 6h je daroval sv. mašo s skupnim obhajilom ljubljanski škof, patron in naslednik oglejskega patriarha. Ob 8h je bil slovesen vzhod v cerkve, nato pridiga škofa ljubljanskega in pontifikalna maša mariborskega škofa z asistenco dekanije duhovščine. Tokrat so tudi prvič zapeli slavospev sv. Elizabeti, katerega besedilo je sestavil g. župnik Soklič, skladbo pa Matija Tomc. Mesto samo je ob tej priložnosti darovalo cerkvi dragocen kelih s slonokoščeno podobo sv. Elizabete, načrt inž. Pengova.

Sv. oče je slovenjgraškim meščanom in vsej župniji poslal za ta velik dan svoj apostolski blagoslov s popolnim odpustom.

P. Vigili Alt, adv. Sv. Rote

Nadmojster — „capatazo“

(Družabna Pravda 1950.)

Spoznal sem pa tudi, da je res, kar je takrat rekel, namreč, da je »Franc«. Nihče v tovarni, od samega gospodarja do peonov (vajencev), ga ne kliče drugače. Brez besede gre k vsakemu, ki ga prosi. Najprej mu da prijazno besedo, nato pregleda zadevo, zaradi katere je bil klican. Še več. Zgodi se, da nevajene roke včasih kako delo izkvarijo in to ni, kot bi moralo biti. Franc tedaj ukaže skazeno železo ali jeklo prenesti med odgovarjajočo staro šaro, »grečniku« pa največkrat on »krije hrbet«. Ako med takim delom pride inženir ali gospodar, jih Franc zamoti, dokler stvar ni spet toliko v redu, da jo lahko tudi onadva vidita. Predvsem razumljivo je to, da je Franc med ljudmi priljubljen: v treh letih čez njega še nisem slišal zabavljanja, pač pa dosti hvale. Delavci čutimo v njem očetovo dušo in ga radi ubogamo.

On je edini izmed višjega osebja v tovarni, ki sme brez večje zamere reči tudi trdo besedo, ki pomaga, kjer je potrebno. Trda beseda iz njegovih ust je pa redka, pretehtana in vedno otipljivo dobrohotna.

Zato delo pod njegovim vodstvom lepo napreduje; zadovoljen je gospodar, zadovoljni delavci, videti je, da je zadovoljen tudi on sam, saj dobrovoljen smehtljaj z njegovega obraza skoro nikoli ne zgine.

»K ozdravljenju« sodobne družbe lahko vsakdo pomaga, je že ponovno napisala »Družabna Pravda«. Prav v tej smeri je izrednega pomena in važnosti, kakšno je vodilno osebje po tovarnah, predvsem, kakšni so nadmojstri, »capatazi«, saj je prav od njih v veliki meri odvisno, kakšno je razmerje med gospodarjem in delavci.

KOLEKTIVNE POGODBE V ARGENTINI

Doba veljavnosti kolektivnih pogodb se je v zadnjih dveh letih zelo raztegnila. Skoraj vse v tem času sklenjene pogodbe veljajo za dve leti brez možnosti vmesnih medznih gibanj. Tako dolga doba veljavnosti kolektivnih pogodb in z njimi določenih plač ima to dobro stran, da utrjuje stalnost v gospodarstvu in je za urejene valutne razmere zelo priporočljiva. V času

naraščajoče draginje pa postanejo delavske žrtve v ta namen čisto pretežke.

V juliju l. l. je bila podpisana in je takoj stopila v veljavo (z vzvratno močjo) nova kolektivna pogodba za tekstilne delavce, prav tako tudi za pletilno industrijo. — Pogodba za tekstilno stroko je bila sklenjena s posredovanjem ministrstva za delo in prinaša nekaterim skupinam znatne izboljšave. — Nove pogodbe so bili deležni tudi naslednji poklici: delavci grafične stroke, potniki zdravniške propagande, delavci skladišč in garderobah, razdeljevalci petroleja, sejmarstvo osebje in osolje, zaposleno pri prireditvah razstav. Priстойni činitelji zatrjujejo, da je na dobri poti tudi dokončana sklenitev kolektivne pogodbe za pekovo osebje.

Tako se delavsko razmerje postopoma utrjuje v deželah svobodnega sveta na podlagi svobodnega pristanka delavcev in njihov delodajalcev. V deželah totalitarnega kolektivismu imajo pa delavci edino »svobodo« ukloniti se naredbam vsemogočnih državnih oblastnikov.

(Konec)

Anatole Goldberg:

SOVJETSKI RADIO IN NJEGOVE NALOGE

»Radio je netiskan časopis« (Lenin)

Sovjetska enciklopedija označuje radio kot »mogočno sredstvo za politično izobrazbo in splošni kulturni napredek ljudskih množic«. Lenin pa je v zgodnjih 20 letih — preden je radio sploh stopil v službo človeštva — samo dejal, da je radio netiskan časopis in da je nekaj velikega. Leninove besede so manj nerodne kot izjave uradnih predstavnikov one države, ki jo je ustanovil on. Toda njihovi pogledi na to stvar so bili dejansko isti. Da Sovjetska Enciklopedija postavlja na prvo mesto politično vzgojo in šele potem kulturni napredek, ni le slučaj. S psihološke strani pa je vsaj to zanimivo, da Lenin v svoji kratki oznaki o nalogah radia ni omenil vseh drugih možnosti radijskih oddaj, kot je na primer prenašanje glasbe, dramskih del in drugih vrst resnejše ali lahkotnejše zabave. Načrtnim gospodarstvenikom, voditeljem in predstavnikom Sovjetske zveze je radio najprej in predvsem idealno sredstvo za propagiranje njihove ideologije, za oddajanje njihovih navodil, za poučevanje njihovega nauka in za splošno obdelavo ljudstva, da bo kar najbolj koristilo njihovi politiki.

Da bi izpolnili vse te naloge so Sovjeti ustanovili zelo učinkovito in obsežno organizacijo.

Moskovska radiooddajna postaja

Moskovska radijska postaja je opremljena z množico zelo močnih oddajnikov — najmočnejših oddajnikov na svetu, pravi »Sovjetska Enciklopedija«. Moskovski radio oddaja v ruščini ponoči in podnevi za prebivalstvo, ki biva na obsežnem področju od severnih predelov do Krimskega polotoka, pa od novih sovjetskih meja na Zahodu do Vladivostoka ob tihomorski obali. Večino teh oddaj prenašajo vsak dan tudi več sto zelo močnih relejnih pokrajinskih postaj, ki so nameščene po vseh večjih ruskih mestih. Te postaje izpolnjujejo prenose moskovskega radia še z lastnim programom, ki ga oddajajo v 70 jezikih, kolikor jih je pač v rabi v Sovjetski zvezi. Čez 10.000 manjših oddajnih postaj po majhnih mestih in vaseh pa prenaša programe iz Moskve in bližnjih pokrajinskih oddajnikov. Večina ljudi pa vseh teh oddaj ne posluša pri običajnih radijskih sprejemnikih, temveč pri velikih zvočnikih, kjer ni mogoče poljubno izbirati radijskih postaj. Ti zvočniki so povezani z žico s krajevnim oddajnikom in tako je prepričano krajevnim oblastem, da one odločajo, kaj naj ljudje poslušajo. Kakršen program oddaja domači oddajnik, takega mora poslušati vse prebivalstvo. Na ta način sovjetska država ne nadzira same radijskih oddaj temveč tudi večino poslušalcev.

Naloga zvočnikov v Sovjetiji

Zvočniki so sploh osnova za vse poslušalce radia v Sovjetski zvezi. Po uradnih podatkih je v državi med vsemi aparati za poslušanje 80% zvočnikov. Leta 1947 so imeli Rusi 7.000.000 zvočnikov in samo 1.000.000 sprejemnih aparatov. Radijski aparati so sicer v prodaji, celo kratkovalovni, toda cena je tako visoka, da skoraj presega enomesečno plačo najbolje plačanega strokovnega delavca ali uradnika, medtem ko so zvočniki zelo poceni. Zato pa imamo obširne dokaze, da oni, ki si morejo kupiti lasten aparat, skušajo v polni meri izrabiti izbiro postaj, ki jim jo nudi sprejemnik. Član sovjetskega zastopstva, ki je leta 1947 obiskalo London, je

dejal, da vsakdo, ki ima kratko-valovni radio posluša ruske oddaje britanske radijske družbe B.B.C. To je bilo verjetno pretirano rečeno; morda je to dejal le iz vpljudnosti, vendar pa imamo druge dokaze, koliko ljudi posluša oddaje Britanske radijske družbe B.B.C. in Glas Amerike. In to je bil očito eden izmed vzrokov, da so sovjetske oblasti začele motiti te oddaje. Zanimivo je, da je leta 1943 Sovjetska Enciklopedija upala napovedati, da se bo sorazmerje med radijskimi sprejemniki in zvočniki spremenilo v korist prvih. Četudi so Sovjeti pred dvema letoma resnično mislili tako, je kaj težko verjetno, da so to svoje prepričanje ohranili do danes. S stališča Sovjetske vlade je zvočnik, na katerem ni možno poslušati poljubne oddaje, mnogo varnejši. Najslabše, kar more poslušalec storiti pri zvočniku, je to, da ga zapre.

Toda poslušalci, ki so morali plačati tudi za zvočnik, ga nič kaj radi ne zapirajo za dolgo časa. Ponovno ga odprejo in poslušajo pač to, kar prihaja iz njega. Kaj lahko slišijo? Kakšne oddaje morejo slišati v zvezi z moskovskim oddajnikom v svojem prostem času?

GOSPODARSTVO

Pozor na koloradskega hrošča ali krompirjevca

Iz Vipolž v Brdih (na jugoslovanski strani) je prišlo sporočilo, da so tam prvega opazili že 24. aprila. Od tedaj jih je že gotovo precej prišlo iz zemlje in najbrže že tudi začelo odlagati jajčka na komaj izišli krompir. Ker je krompir še malo razvit — saj so ga nekateri vsadili komaj v zadnjih dneh — bi mu hrošči oziroma ličinke napravile večjo škodo, kot če bi že bil močno razvit.

Zato pa je nujno potrebno, da večkrat pazljivo pregledate njive s krompirjem: če hrošča najdete, uničite ga in o najdlji takoj obvestite županstvo kakor tudi kmetijsko nadzorstvo, kjer dobite zastojni apneni arzenat za škropljenje proti koloradskemu hrošču.

Četudi najdete na njivi samo enega hrošča, kljub temu morate njivo poskropiti, ker so lahko ostala jajčka, prikrita vašemu očesu, iz katerih se potem razvijejo požrešne ličinke.

Pri škropljenju pa opozarjamo še na to. Verjetno ho letos škodila krompirju strupena rosa ali peronospora; vreme je že za to prikladno. Zato bi bilo dobro, če bi istočasno s škropljenjem proti koloradskemu hrošču škropili tudi proti peronospori in obratno. Najprej napravite škropivo kot za trte, to je brozgo iz modre galice in apna (največ 1%) in v 100 litrov te brozge primešajte še 1/2 kg apnenega arzenata. Pri škropljenju pa je paziti, da se poskropi kolikor mogoče obe strani krompirjevega lista, zgornjo in še bolj spodnjo, ker na to odlaga samica svoja jajčka.

ČRVIVOST ALI PIŠKAVOST JABOLK IN HRUŠK

povzroča črv oziroma ličinka jabolčnega tončiča ali zavijača (eydia pomonella). Ta škodljivce prezimi v obliki gosenice zapreden pod širlečo skorjo na deblu, med mahom in lišajem in v vseh mogočih skrivališčih, večkrat tudi v prostorih, kjer smo sadje hranili. V zgodnji spomladi se potem gosenica zabubi (kot sviloprejška v svilod) in sredi maja se pojavijo prvi metulji, ki so majhni in sivkaste barve. Ne pojavijo pa se vsi metulji hkratu temveč v precej dolgem razdobju, ki gre od srede maja pa do začetka julija. Takrat

Kaj sliši narod po zvočniku

Večkrat na dan lahko slišijo poročila, ki vsebujejo več novic iz Sovjetske zveze kot pa poročil iz tujine. Večina iz med njih niti niso novice v zahodnem smislu besede. Mnogo novic, ki jih prenašajo po radiu, imajo svoj določen propagandni cilj. To so novice o tem, koliko so posamezni delavci ali skupine delavcev prekoračili delovne norme v vsakem področju proizvodnje. Nadalje so poročila o uspehih množične izdelave, ki jih podajajo na tak način, da bi prepričali poslušalce o naraščajoči gospodarski moči sovjetske države. Tu sem pa spadajo tudi poročila iz tujine, ki so tako prikrojena, da odgovarjajo trenutni liniji sovjetske zunanje politične propagande. Prave novice, poleg onih, ki so popolnoma kulturnega značaja, pa so zelo redke.

V običajnih dnevnih poročilih nikdar ne omenjajo neuspehov v izdelavi. Tiste pa, ki jih omenijo, obdelajo vedno v posebnih oddajah ali govorih, kjer so vedno povezane s primerno razlago. Če je neuspeh velikega obsega, tedaj morda o njem poročajo v posebni uradni izjavi. Te pa prenašajo običajno le tiste pokrajinske oddajne postaje, ki so na prizadetem področju. (Nadaljevanje)

20. maja, nadaljnja pa vsakih 15 dni do konca avgusta. Samo eno škropljenje prav malo zaleže. Važno pa so predvsem prva škropljenja, da z njimi uničimo prvi rod.

Pomniti pa je treba, da je zavijač metulj in da pri svojem poletu ne pozna posestnih meja. Zato pa ne smeš misliti, da ne bo drugo leto škodljivca, četudi si ga letos na svojem uničil.

Iz tega je razvidno, kako potrebna bi bila sadjarska društva, ki bi organizirala istočasno poskroplitev vseh sadnih dreves v okolišu.

MLEČNA KRIZA

V mnogih italijanskih provincah se živinorejci pritožujejo nad nizko ceno, ki jo ima mleko. Posebno so prizadeti tisti živinorejci, ki redno oddajajo mleko sirarnam. Sir je bil namreč takoj po vojni zelo drag in se ga je tudi za visok denar z lahkoto prodalo v inozemstvo.

Takoj po vojni je bilo pač tako: Vojna vihra in razne okupacijske čete so živinorejce zelo zredčile in to več ali manj v vseh evropskih državah. Takoj po vojni je začela obnova živinoreje, kar je bilo še posebej mogoče vsled ameriške pomoči potom UNRRA, pozneje pa v okviru Marshallovega plana. V zapadnoevropskih dr-

žavah je danes vzpostavljeno in marsikje tudi prekoračeno predvojno številčno stanje živinoreje. S tem pa se je povsod dvignila tudi proizvodnja mleka in v zvezi s tem tudi proizvodnja masla in sira. Zato je pa danes zelo otežkočen izvoz iz vseh držav, ki imajo visoke odviseke.

Kje je izhod? Niti daleč ne bi mogli v Italiji govoriti o mlečni krizi, če bi italijanski narod užival toliko mleka, kot ga uživajo prebivalci Srednje in Severne Evrope. Mleko bi celo zmanjkalo in namesto izvažati bi Italija morala sir uvažati. Mleko pa je danes prav gotovo najcenejša hrana, poleg tega pa tudi najbolj zdrava. Vsakemu prija in vsakdo se lahko privadi na redno uživanje mleka.

Zakaj to pišemo? V marsikateri slovenski hiši mleko primanjkuje, tudi na kmetih, marsikatera hiša ga pa prodaja. A prodajajo ga tudi mnogi, ki ga nimajo doma ravno preveč in ga bi družina z lahkoto in koristno uporabila. Pravijo pa, da dobijo kakšen denar. Ti ne vedo, da s prodajo mleka kličejo zdravnika in zdravnika v hišo, kar stane mnogo več, kot pa zaslužek pri mleku. Zgodi se celo, da prodajo mleko, otroci pa pijejo doma zjutraj črno kavo. Je li to pametno?

Mlečno krizo si dela italijansko ljudstvo samo, in tudi marsikatera slovenska hiša.

Prefekturi v Gorici in županstvu števerjanske občine

Podpisano vodstvo »Kmečko-delavske zveze« v Števerjanu v imenu svojih članov odločno protestira proti temu, da so bile občinske volitve razpisane z enojezičnim razglasom in da se je pri tem prezrl naš slovenski jezik, ki je jezik velikanske večine občanarjev. Neslovenec je v naši občini zelo malo. To je tudi v očitnem nasprotju s členom 6 ustave italijanske republike, ki jamči narodnim manjšinam varstvo in vse narodne pravice.

Po več kot četrstoletnem premoru zopet svobodno volimo svojo demokratično občinsko upravo. Zato se nam zdi tembolj čudno, da se v času cvetoče demokracije tako važno dejanje naznani prizadetemu prebivalstvu, katerega edinega se tiče, v enem samem jeziku in da se pri tem prezira naš jezik. Zato še enkrat odločno ugovarjamo in želimo, da se še za te volitve izdajo tudi slovenski uradni plakati.

Števerjan, 2. maja 1951.

Predsednik
Ciglič Ivan l. r.

Podpredsednik
Terčič Alojzij l. r.

Tajnik
Terpin Franc l. r.

Šmarnice

„Kraljica duhovnih vaj“

Preč. msgr. dr. Ivan Tul, profesor goriškega bogoslovja in priznani primorski šmarničar, je pravkar izdal v Gorici nove šmarnice: »Kraljica duhovnih vaj in svetega misijonara«. Naslov sam nam pove, da si je zastavil šmarničar za nalogo prispevati v tem svetem letu k duhovni obnovi ter verskemu prerodu našega ljudstva.

Šmarnice so izšle v obliki ličnega molitvenika. Za svetoletno molitvijo sv. očeta Pija XII. sledi kratek molitvenik in nato, v drugem delu, šmarnična berila z zgledi. Na koncu je še izbor misijonskih in drugih pesmi. V dodatku objavlja pisatelj številne vire za šmarnične zglede in ob sklepu nam prikazuje svoje zares bogato slovstveno udejstvovanje na področju šmarnic in pesnikovanja, kar pa je večinoma še neobjavljeno.

V šmarnicah, ki so pisane v značilnem pisateljevem slogu, ki je preprost in obenem toplo prističen, se kaže njegova globoka bogoslovska izobrazba in še bolj duhovniško očetovsko sree, ki hoče dvigati, plemeniti, vse obnoviti v Kristusu. In to srčno bogastvo ter iz njega izvirajoče duhovno maziljenje nas tako prevzame, da kar izginejo nekatere neljube slovnične napake, zlasti v ločilih, ki so se vrinile.

Šmarnice toplo priporočamo ne samo duhovnikom, ampak tudi tistim vernim dušam, ki si želijo tečne duhovne hrane in napredka na poti krščanske popolnosti.

ŠIRITE NAŠ LIST!

Sadovi vojne: pokopališče pri Fusanu

Dr. ALOJZIJ REMEC:

LETA 1682...

Črna smrt, ki je tako kruto in divje morila okrog in puščala strašne sledi na obrazih svojih žrtev, je prišla tukaj kakor angel, ki dahne poljub miru in večnost na njeno čelo. Kako pokojno in jasno je bilo obličje mrtve Katarine de Vacancis.

»Še mrtva — lepa in blaga...« je zašepetal Ludovik in odmaknil svoje oči od nje.

Sklonil se je na poklek pred Zveličarja, zakril obraz in nič drugega ni mogel izpregovoriti kakor besede: »Sedaj je vse proč, vse... Samo k tebi, Kristus, da mi daš mir srca...«

Pred vratmi pa so poslušali služabniki in zdelo sem jim je, da grof Ludovik de Vacancis joče...

VI.

»Ali je to prav, kmetje, da vas grabi in mori črna smrt, da cepate po tleh kakor muhe — gospoda pa se je zaklenila v grad in za trdnim zidom pije in je in se veseli, ko vi umirate? Ali je to prav, vas vprašam?«

Tako je kričal Rok Križaj tisti večer v gostilni.

»Seveda ni prav — pa kaj hočemo!...« so odgovarjali kmetje.

»Kaj hočemo... Kaj hočemo?... Seme ste...« je kričal Križaj in se oziral izzivalno po ljudeh.

»Vsi smo enaki pod soncem, kadar pride grenka smrt... In zato bi jaz gospodi gori na gradu posvetil, ko je tako lepa prilika...«

»Rok, ne delaj greha! Davi smo prosili s procesijo Boga, naj že dene iz rok strašno šibo, s katero nas tepe. Zdjaj pa kličеш ti vruga na pomoč!« je zastokal v kotu

tisti bajtar, ki mu je bil dal Križaj prvega sto cekinov.

»Kaj ti je Rebernik?« se je začudil Križaj.

»Slabo... Bojim se, da nas Bog tepe za voljo tebe...«

»Če ti je slabo, idi domov in se pripravi na smrt!« je zaklical Križaj.

»Zbogom bratje!« je zaječal Rebernik. »Veliko jih je sedelo že tukaj, ki jih ti več. Jaz tudi grem. Bog vam daj kmalu priti do spoznanja!«

Opetekel se je izza mize in oddrsal omahovaje iz sobe. Ko je stopil pred vrata na cesto, ga je premagala slabost in zvrnil se je na kup kamenja.

Križaj pa je kričal v sobi: »Ne bodite strašljivi, ljudje! Pojdimo enkrat vsi pogledati gor na grad, kako in kaj! Povejmo grofu, da nas je samo pol še v vasi, da se nam godi slabo, da umiramo, ko on živi

in se veseli. Povprašajmo ga, ali bi nam kaj pomagal!«

In čudo! Ljudje, ki so šli zjutraj za križem skesani in ponižni kakor spokorniki, so se vsled Križajevih besed izpremenili v razbojnike in grešnike. Zapekle so jih rane, ki jim jih je bil vrezal valpetov bič v prejšnjih dneh, zapekli žulji po dlaneh, ki jih je izgubilo delo po robotah, zapekla zavest, da niso nič in da nimajo nič. Sree, ki je otopelo v delu, bridkosti in strahu, se je vzbudilo in zahotelo maščevanje, saj jutri pride smrt in konec.

»Na grad!« so zakričali vsi!

»Pa ne praznih rok!« je zaklical Križaj. »Kako puško vzamemo s sabo in kako se kiro. Martin Vrabec mi je zapustil lepo število takih ropotij; kdor pa ima sam kaj takega pri hiši, naj hiti ponje!«

Kmetje so se razbegnili po vasi in Križaj je razdelil orožje med tiste, ki so ostali.

Martin Krpan je bil doma z Vrha pri Sv. Trojici. Ali Vrh imamo tudi na Goriškem. Pravijo mu Vrh sv. Mihaela. In na Martina Krpana sem mislil, ko sem na Vnebohod šel na Vrh, kjer je bila napovedana ljudska igra »Na Visokem«. Zanimalo me je, kaj nam bodo Vrhovec ponudili. Bodo mar dokazali še enkrat, da Krpani živijo na Vrhu in ne drugod?

Dan je bil lep v številu deževnih dni, ki nam jih je prinesel mesec maj; le naše gore so zakrivali črni oblaki, ki so pričali, da se vreme ni ustalilo. Kljub temu je prišlo na Vrh veliko ljudi, posebno iz bližnjih kraških vasi, Dola, Jamelj, Dohodoba. Goričanov nas je bilo manj. Odlikovali so se Števerjanci, ki so prišli s skoro celotnim zborom. Oder na primerno izbranem prostoru je pričal, da bo prireditelj zanimiva. Nismo se motili. Nastop domačega pevskega zbora z nekaterimi narodnimi, nato petje gostov iz Števerjana in Jamelj, ki so izvajali poleg narodnih tudi nekatere umetne, nas je navdušil, da smo že nestrpno čakali na igro. Tudi tu nismo ostali razočarani. Glavna vloga kmeta — bogatina Korencana je bila v rokah igralca, ki je pokazal več kot navadno nadarjenost. Vživel se je v svojo vlogo, da je gledalec čutil z njim težke notranje boje in očitane vesti. Tudi stara Meta je dobro pogodila svoj del, tako da sta ti dve izborni podani vlogi zabrisali nekatere manj izbrusene like, ki se jim je poznalo, da prvič nastopajo. Vendar je igra dobro učinkovala, zlasti se zaradi lepih narodnih noš, moških in ženskih, ki so bile brezhibne. Tudi šaljiva pošta med odmori je pomagala krajšati čas in dati pravo razpoloženje občinstvu, ki je bilo gotovo skupaj z mano hvaležno Vrhovcem za tako lep užitek pod milim nebom v majskem popoldnevu. Vemo, da je prireditelj stala silnih žrtev režiserko in igralce in vse vaščane, saj so pri njej skoro vsi sodelovali, zato pa lahko gledajo danes z zadoščenjem na lepi uspeh, ki so ga imeli. Želimo le, da bi ne ostalo pri dosedanjem, temveč da bi na položnih temeljih zrastle prvo katoliško prosvetno društvo v našem podeželju. Vrhovec, pokažite, da Martini Krpani rastejo na Vrhu.

Goričan

STRŽAŠKEGA

Lirični večer slovenske pesmi v Trstu

V soboto večer je naš mešani komorni zbor »Škrjanček« pred polno dvorano odpel svoj napovedani koncert slov. umetne pesmi. Bil je za nas ta večer velik umetniški užitek. Tistim izmed nas, kateri smo nekoč imeli srečo poslušati koncerte Glasbene matice se je ta večer zdelo, kakor da doživljamo te stare čase. Zbor je tehnično dobro izvežban, dirigent Klakočar se je pokazal pravi mojster, da o vrlinah sopranistinj in baritona sploh ne govorim. V koncert so vsi sodelavci vložili vse svoje sposobnosti in tiste malenkostne negotovosti pač grejo na rovaš dvorane in utrujenosti zbora ob dolgem in pestrem sporedu.

Želimo še večkrat slišati ta naš najboljši tržaški zbor.

Poslednja dva Slovenska večera v Trstu

Predavanje č. g. Mirka Mazore o Simonu Gregorčiču je vžgalo vsa srca, kakor bi čula Gregorčičevo pesem samo. Gospod predavatelj je s pesniško besedo in elegičnim zanosom postavil pred nas lik Simona Gregorčiča, kot pesnika, duhovnika, človeka in narodnjaka. Bil je pravi večer za ljubitelje Simona Gregorčiča.

Poslednje predavanje pa je imel g. Mirko Javornik. Njegovo predavanje je nosilo na sebi veliko osebnega gledanja na razna aktualna prашanja bodočnosti. Veseli smo tudi tega predavanja, saj je prosto izmenjavanje raznih vidikov le dokaz naše demokracije svobode.

Bazovica

Dne 6. maja je pri nas gostoval »Slovenski oder« iz Trsta. Imeli smo priliko prisostvovati uprizoritvi »Mature«. Naša dvorana se ni doživela tako dobro podane igre. Ljudstvo je z velikim užitkom sledilo igri in s ploskanjem večkrat izražalo svoje zadovoljstvo.

Takih večerov si želimo še veliko.

Z GORIŠKEGA

Žabnice

Po nedavno dolgi zimi se je končno pojavila pomlad tudi pri nas. Čudno se nam zdi, kako in kam je tako naglo izginil sneg, saj smo do nedavnega skoraj obupali nad njim, ker ga ni hotelo biti konca. Nekaj skrbi nam sedaj dela deževno vreme in nastalo jezero, ki se letos še posebno širi. Voda je dosegla celo nekatere hrame najbližnjih hiš. Te dni smo tudi prvič zaslišali priljubljeni domači žabniški koncert. Gre še nekam bolj šibko, saj se člani še zabirajo. Predvideva pa se velik uspeh, ko imajo toliko vode na razpolago. Mislimo, da so bralci že ugotovili, kaj neki je ta žabniški koncert: nič drugega kot nočni žabji koncert. Iz tega je tudi razvidno, od kod ime Žabnice za našo vas, ki že s svojim imenom priča, da so njeni prebivalci bili že od nekdaj Slovenci.

Na Sv. Višarjah je še vedno trda zima. Snega na metre in metre. Računajo, da ga je padlo v letošnji zimi od 15 do 16 metrov. Seveda se sneg stisne, toda nekaj ga le ostane. Bližamo se tudi otvoritvi višarske božje poti. A kot kaže in kot nekateri trdijo, bodo letošnji višarski romarji morali poleg drugih stvari vzeti s sabo še smučke. To naj pa nikakor ne straši nobenega, saj tako prerokujejo le črnogledi. Kakor je namreč izginil sneg v vasi, kjer ga je padlo tudi okrog 8 metrov, tako bo

Glasbena šola Slovenske prosvetne matice v Trstu

Javni nastop gojencev Glasbene šole Slovenske prosvetne matice v Trstu bo v soboto dne 12. maja 1951 ob 20.30 v avditoriju Zvezniške vojaške uprave v ulici Teatro romano.

Vabila na sedežu SPM v ulici Machiaveli 22/II.

Koroški večer

V soboto 26. maja bo v Trstu Koroški večer. Obiskali nas bodo pevci s slovenske Koroške in bodo pripravili v koncertni dvorani Ljudskega doma zmagoslavje koroške pesmi. Na ta koncert opozarjamo že danes. Okoli Korošcev se bomo zbrali ta večer vsi tržaški Slovenci brez razlike. Začetek koncerta je ob 21. uri. Mislite že danes na ta prihod Slovencev z našega severa. Odprimo jim srce in pozdravimo jih toplo na naši zapadni slovenski meji!

Pristojbine za motorna vozila

Ukaz ZVU, ki je stopil v veljavo na dan objave v Uradnem listu, dne 1. maja 1951, uvaža prometne listke, s katerim bodo na anglo-ameriškem področju STO-ja nabirali prometno pristojbino za kolesa z motorjem, za lahka motorna kolesa in lahke motorne vozičke.

Prvi del ukaza določa velikost in obliko novih listkov, ki bodo služili kot edini dokaz, da je prometna pristojbina plačana. Listki bodo veljali za celo koledarsko leto, ki bo na njih označeno, in za prvih deset dni naslednjega leta.

Ukaz nadalje odloča, da morajo prizadete osebe na svojo odgovornost postaviti prometni listek v poseben zaščitni ovitek in ga pripristiti na vidnem mestu krmila (balansa) dotičnega motornega kolesa oziroma motornega vozička.

Po tem ukazu so omenjena vozila izvezeta le tedaj, če se s posebno listino dokaže, da so pripravljena za odpremo in so zaradi tega v takih zabojih ali oмотih, da je izključeno, da bi mogli služiti za promet.

izginil tudi na Višarjah, ko pride ura za to.

Zadnjo nedeljo smo imeli v župnišču zopet vesel večer, ki je bil posvečen v prvi vrsti materam. Pripravili so ga pod vodstvom č. šolskih sester naši domači in nedomači najmlajši v slovenskem in italijanskem jeziku. S to prireditvijo so hoteli pokazati nekaj hvalečnosti do staršev. — Dobro uspehi nastop naših otrok je nam vsem lahko v zgled zaradi složnega skupnega sodelovanja brez ozira na narodnost in jezik. To nam priča, kako bi lahko v tej dolini in povsod drugod bili vsi bratje, kot smo vsi sinovi ene matere Marije svetovišarske.

Prošnje za učiteljska mesta

Kdor ima strokovno usposobljenost in želi poučevati na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom, mora vložiti prošnjo na šolsko skrbništvo v Gorici do vključene 31. maja t. l.

Z jugoslovanskega dela Krasa

Letos smo imeli sneg po veliki noči, namesto o božiču. Otroci so imeli le malo veselja z njim, ker je takoj skopnel. O, da bi tudi drugo, kar je pri nas narobe, tako hitro skopnelo! — Zaradi vlažne zime in pomanjkanja, so se pojavile v začetku pomladi poleg influence tu pa tam tudi težje bolezni, škrlatina, davica, tifus itd. —

»Stran!« ga je odrinil Križaj, množica je zahrumela v hodnik in drla nevzdržno po stopnicah v gornje prostore.

Nihče se ni zmenil za pisarja Lichtenberga, ki je stokal na kameniti klopi ob vratih. Tudi po njem so se bili iztegnili neizprosnosti prsti črne smrti.

Hrumeč je pridrla množica do vrat v dvorano. A ko jih je Križaj odprl in udaril val luči kmetov v obraz, so vsi obstali, kakor bi jih bila z enim migom ustavila nenadoma mogočna nevidna roka.

Tam sta bila dva visoka odrca, na enem je ležal grof de Vacaneis, na drugem pa Katarina, njegova žena. Med odroma pa je sedel grof Ludovik, tiščal globoko sklonjen obraz v dlani in niti glave ni dvignil, ko so se vrata odprla.

Kmete je prevzel ta pogled. Ostrmeli so, ogenj je ugasnil v očeh, dvignjene pesti so pale, glave so se sklonile, hrum se je poglobil. Šepet, molk...

Zaman smo upali, da nam bodo preskrbele naše zadruge razna semena, posebno krompir. Kdor ga je hotel saditi je moral sam na tolminsko ponj, če je imel sredstvo. Zadnji čas se je vse, kar je na prosto prodajo, podražilo za 100%. En par mokiš čevljev stane okoli 12.000 din, obleka 50.000. Podobno je z drugimi potrebščinami, če se jih sploh vdobi. Kmetič mora pa, četudi ima eno samo kravo, odstopiti državi letno 60 kg mesa po vezanih cenah in sicer po 12 din za kg. Torej lepo tele vrže borih 500 din. Kdor ga nima je pa v nekaj letih ob kravo, kajti njegov izostanek v slučaju pogina teleta morajo nadoknaditi vaščani. Zato pa lahko vkupijo parkrat na leto 1 kg mesa po 50 din, tudi one družine, ki so brez živinskih nakaznic. Davki so neznosni in še vedno naraščajo. Tako napredujemo skoro v vseh ozirih, le rdeča bolezen je na splošno izginila; celo zadnji odstotek plačancev več malo upa na uspeh titovega režima.

Dve poroki

Zadnjo nedeljo zjutraj je stolni kanonik msgr. Srečko Gregorec blagoslovil v cerkvi sv. Duha na Goriškem gradu zakonsko zvezo dveh parov in sicer: višjega uradnika pri IRO v Gorici g. Uglješa Sunarič z lastno nečakinjo gđ. Elzo Erbežnik; profesorja v Trstu g. Uroša Velovca z gđ. Slavico Zorn iz dohere in narodno zavedne Zornove družine. Novoporočencem, zlasti poživljavnemu in neumornemu g. Sunariču ter njegovi gospe, naše najiskrenejše čestitke.

Števerjanski kandidat za deželne volitve

Na listi kmečko-delavske zveze bo kandidiral za deželnega poslanca ugledni števerjanski rojak stavbenik g. Korišć Remigij.

Sovodnje

VOLIVNA KMETSKO-DELAVSKA LISTA Z ZNAKOM: »ČEBELICA«

1. TOMSIĆ Peter iz Sovodenj
2. ČERNIC Karel iz Rupe
3. PETEANI Ambrož iz Sovodenj
4. ČERNIC Venceslav iz Gabrij
5. TROHA Rado iz Rupe
6. ČERNIC Anton iz Rubij
7. ČAUDEK Roman iz Sovodenj
8. MONTI-GORJAN Roman iz Sovodenj
9. TRAMPUZZI-TRAMPUŠ Josip iz Rupe
10. ČAUDEK Alojz iz Peči
11. VIZIN Anton iz Sovodenj
12. DEVETTI-DEVETAK Josip z Vrha Sv. Mihaela.

Števerjan

KMETSKA-DELAVSKA LISTA:

1. CIGLIĆ Ivan iz Števerjana
2. MARAŽ Rudi iz Števerjana
3. PODVERŠIĆ Hermenegild iz Števerjana
4. MARAŽ Ignac iz Števerjana
5. KOREN Franc iz Števerjana
6. GABROVEC Albert iz Števerjana
7. TOMAŽIČ Jožef iz Števerjana
8. TERPIN Alojz iz Števerjana
9. HLEDE Alojz iz Števerjana
10. MIKLUS Danijel iz Števerjana
11. ŠTEKAR Alojz iz Jazbin
12. COLJA Lade iz Jazbin.

Znak liste je: lipova vejica z grozdom in češnjami.

Lipa je simbol slovenstva; dobra kapljica in sladka češnja pa plačujeta trud našega kmeta in delavca!

Darovi za sklad L. Kemperleta

Zaveden Slovenec z željo, da bi vsi slovenski časopisi doma in v tujini ponatisnili članek: »Kaj, kje je tvoj brat Abel!« 500.— lir.

Srčna hvala!

Plameni sveč so se umirili, kmetje so začeli tiho drug za drugim odhajati, nekaj kakor kes se je rodilo v njih sreči. Tudi tisti, ki so nosili mrtvega Rehernika, so odšli, le Križaj je ostal, s sklonjeno glavo in polzaprtimi očmi je gledal predse.

Vzdrnil se je že-le, ko je grof dvignil glavo in izpregovoril: »Kaj je?«

»Nič... Mislimi smo soditi, a obsodba je bila izvršena, preden so sodniki prišli...« je odgovoril Križaj in odšel. Brez glasa so se zaprla za njim težka, okovana grajska vrata.

Tiho je bilo po vasi, ljudje so se bili razgubili po hišah, izza Čavna se je dvigal srp meseca.

»Kam sedaj?« se je vprašal Križaj in taval kakor tat skozi sence po vasi.

Ne da bi vedel, kdaj in kako, je stal nenadoma pred krčmo, ki jo je bil prevzel po rajnem Vrabcu brez pisma in pogodbe.

Papež blagoslavlja Koledar Svobodne Slovenije

G. dr. Robič v Rimu je na prošnjo urednikov Svobodne Slovenije izročil en izvod Koledarja Svobodne Slovenije za leto 1951, vezan v belo platno, Sv. očetu kot dar slovenskih emigrantov v Argentini.

Pred dnevi je g. dr. Robič prejel iz Državnega tajništva naslednji odgovor, ki se v prevodu glasi:

»Častiti gospod!

Z veseljem Ti sporočam, da je sv. oče z velikim zadovoljstvom prejel knjigo z naslovom »Koledar Svobodna Slovenija 1951«, ki si Mu ga izročil v imenu Slovencev-beguncev, ki žive v republiki Argentini.

Njegova Svetost se Tebi in njim zahvaljuje za darilo, ki jasno priča o njihovi zvestobi in veri in Vam podeljuje apostolski blagoslov.

Z vsem spoštovanjem vdani

J. B. MONTINI, M. p., Substitut

Mohorjeva tiskarna v Celovcu obnovljena

Vsem bo znano, da je bilo celotno premoženje Družbe sv. Mohorja leta 1949 zaplenjeno. Leta 1943 pa je bila Družba oficijelno razlašena. Premoženje je pripadlo nemškemu rajhu. Takoj po končani vojni se je mil. g. prelat Valentin Podgore kot predsednik Družbe trudil za vrnitev premoženja. Z odlokom finančne direkcije z dne 23. 9. 1947 je dobila Mohorjeva svoje premoženje zopet vrnjeno. Novembra istega leta je g. prelat izposloval Družbi tudi koncesijo za tiskarno, katero so ji bile avstrijske oblasti odvzele.

Ko so v jeseni 1949 prostore v glavni hiši deloma popravili, se je sem preselila uprava Družbe in pisarna »Našega tednika«. Omeniti je še treba, da so leta 1949 dobili založniško koncesijo in leta 1950 koncesijo za trgovino z devocionalijami. Že leta 1949 so pričeli misliti na lastno tiskarno. Na odborovi seji januarja 1950 pa je odbor sklenil, da bodo z božjo pomočjo zastaviti vse svoje moči, da si za stoletnico zopet uredijo svojo lastno tiskarno. Februarja lanskega leta so kupili tiskarski stroj »Windsbraute«, to je stroj, ki napravi v eni uri do 3.000 iztisov in tudi sam avtomatično vlaga papir.

Ameriški Slovenci so darovali Mohorjevi nad 10.000 dolarjev. Kupili so naši Družbi popolnoma nov stavni stroj, linotype, ki je došel v Celovec.

Kakšno je torej danes stanje pri tiskarni? Imajo linotype, to je stavni stroj, imajo stroje za tiskanje, imajo urejene in adaptirane prostore, imajo omare za črke, ki stanejo 22.000 šilingov, imajo tudi ves ročni stavek, ki stane 120.000 šilingov.

Manjka jim pa še kakih 60.000 šilingov obratnega kapitala, s katerim bojo stroje montirali, kupili papir in nekaj drugih malenkosti. To pa bo dala Koroška še letos. In Mohorjeva tiskarna bo zopet obratovala.

ŠPORT

Pred 50.000 gledalci se je v Milanu (S. Siro) pod vodstvom švicarskega sodnika Lutza odigrala tekma

JUGOSLAVIJA - ITALIJA

Prijateljsko srečanje je ostalo neodločeno: 0-0. »Remis« gre v škodo (naravnost čudno!) jugoslovanski enajstorič, ki bi zaslužila polno zmago. To priznava enoglasno tudi italijansko časopisje.

Po modernem sistemu tako zvana »četvorica«

Skoraj sovražno je gledal mračno popljo.

»Nisi mi dalo sreče, ti vražje gnezdo... Prokletstvo je v tebi in v tvojih prostorih, ki se bo za vedno držalo tvojih zidov.«

Gledal je na zapuščeno hišo in na vas. Nenadoma se je zasmel: »Dovolj oddaljeno si od vasi, da te še nocoj lahko brez škode uničim. Naj ne ostane niti kamen na kamnu od Vrabčeve dediščine, kakor ni ostal niti cekin njegovih cekinov!«

Stopil je v hišo in ukresal ogenj. Na štirih koncih je znosil pohištvo na kup in v vsakega vtaknil gorečo bakljo.

»Le gori, da te bo sam vrag vesel!« se je zasmel, ko je stopil na cesto. Zaklenil je, vrgel ključ skozi okno v sobo, pobral sekiro na tleh in odšel po cesti.

»Dogospodari! sem, zdaj mora priti konec in smrt... Velik malopridnež sem in skoraj me je sram, da sem tako malo

Bobek — Mitič
Djajić — Palfi

je izvajala sijajno kombinacijsko igro. Nemoteno je gospodarila sredi polja ter neprestano pošiljala v ogenj obe krili in srednjega napadalca, a brezuspešno... Značilni manevri, mnogoobetajoči napadi so v svojem ozkem območju ostali brez posledic. Odličnemu prenašanju žoge ni odgovarjalo točno udarjanje v gol! Tekma se je razvijala precej živahno. Potegnili so najprej Italijani: plamenček, ki ostro zagori in kmalu ugasne... Zavili so igro v mirne vode, medtem ko je počasi rastlel in nemoteno dozorel jugoslovanski »stempo«. Premoč »modrih« je nato trajala ves čas: brez uspeha, ker se je sleherni napad izjalovil ob čuječi italijanski obrambi.

Igralci: dobro sta se odrezala agilna branilca Stanković in Colić; vratar plesalec Beara je imel le malo posla...

Srednje zveze: »dolgin« Horvat je nadkrilil svojega nasprotnika Cappello; Palfi je sijajno nadomestil svetovno znanega Čajkovskega; Djajić je bil prava »gonilna sila« vse jugoslovanske enajstorič.

Napadaleci: res talentiran in neutrujen igralec Mitič; pravi virtuoz z žogo Bobek. Nič kaj prodorni in udarni obe krili Rajkov in Herceg, in zelo pomanjkljivo igro je pokazal srednji napadalec Wölfl, katerega je v drugem polčasu nadomestil Senčar.

Radio Trst II.

Nedelja, 13. maja: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Aktualnosti. — 12.00 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 18.30 Oddaja za najmlajše. — 21.00 Z domače knjižne police. — 22.17 Saint Saens: Koncert št. 2.

Ponedeljek, 14. 5.: 13.15 Promenadni koncert. — 19.00 Iz filškega sveta. — 21.00 Vokalni koncert sopranistke Otte Ondine. — 23.00 Haendel: Koncert za violino in orkester.

Torek, 15. 5.: 13.00 Glasba po željah. — 18.45 Schubert: Rozamunda, uvertura. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Vzori mladini. — 22.00 Beethoven: Simfonija št. 8. — 22.24 Koncert celista Golohovskega.

Sreda, 16. 5.: 13.00 Brahmovi madžarski plesi in Mozartovi nemški plesi. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Naša šola. — 21.00 Vokalni kvartet Veseli bratci. — 22.00 Beethoven: Koncert za violino in orkester v D Duru.

Četrtek, 17. 5.: 13.10 Slovenske narodne poje pevski duet. — 19.00 Slovensčina za Slovence. — 21.00 Radijski oder nato Večerne melodije. — 23.00 Godalni kvarteti.

Petek, 18. 5.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Pogovor z ženo. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 20.10 Koncert violinista Karla Sancina. — 21.00 Mojstri besede.

Sobota, 19. 5.: 13.20 Šramel kvintet Veseli godci. — 19.00 Programski periskop. — 20.30 Komentar vojnega položaja na Koreji. — 21.00 Sobotni variete. — 22.00 Koncert tržaškega komornega zbora.

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE SV. DRUŽINE«

Ob priliki biserne sv. maše nabrali pri razdeljevanju jubilejne knjižice »Sveta ura« prostovoljnih prispevkov: N.N. 500; V.L. 1000.— lir.

Vsem našim dobrotnikom srčna hvala in zagotovilo molitve.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Prižgali so baklje, štirje moške so vzdignili Rehernika in dolga vrsta se je napolnila proti gradu.

Ko so prišli na streljaj blizu, so se ustavili. Toda ni bilo glasu iz grada, ki se je dvigal siv in hladen k nebu. Vse je bilo temno, le tri okna dvorane v zgornjem nadstropju so svetila tajnostno v noč.

»Naprej!«

Truma je prihrumela do vhoda in Križaj je udaril s sekiro po vratih, da je zazvenelo.

»Odprite!« je zaklical.

Ubit-glas se je odzval od znotraj: »Kdo je?«

»Kmetje...« je odgovoril Križaj.

Hlapec Gregor je odprl in ostrmel, ko je ugledal pred seboj obraze tlačanov, razsvetljene z rdečimi plameni bakelj, ki so še bolj razvneli v bleščečih očeh ogenj maščevanja.

»Kaj hočete?«

opravi!... Brrr... Mraz me stresa, v moji glavi je čudno, v prsih tesno... Odpraviti se bom moral in iti na pot, ki je nisem še hodil, in sam ne vem, ali pridem k Bogu ali k vragu. Vino in brezskrbno življenje mi je vzelo moč oči, da ne vidijo več, česar drugi niso videli, da je srce prazno in pusto kakor pogorišče...«

Pomislil je, se ustavil in zrl po cesti.

»Toda — ne... Tam plava senca iz vasi, lahka, kakor iz pajčevine ustvarjena... Ali je dim in se je ogenj že prijel Vrabčeve domačije?«

Gledal je proti krčmi ob cesti, a tam je bilo še vse temno. Iz senc med vaškimi hišami pa se je izmotala dolga kosčena postava, ki so jo videle le Križajeve oči. Prozorna je bila kakor meglica, v roki je držala koso, dolg plašč se je vil za njo, ko je plavala skozi noč.

(Nadaljevanje)